

Risker med nattarbete inom väg & ban

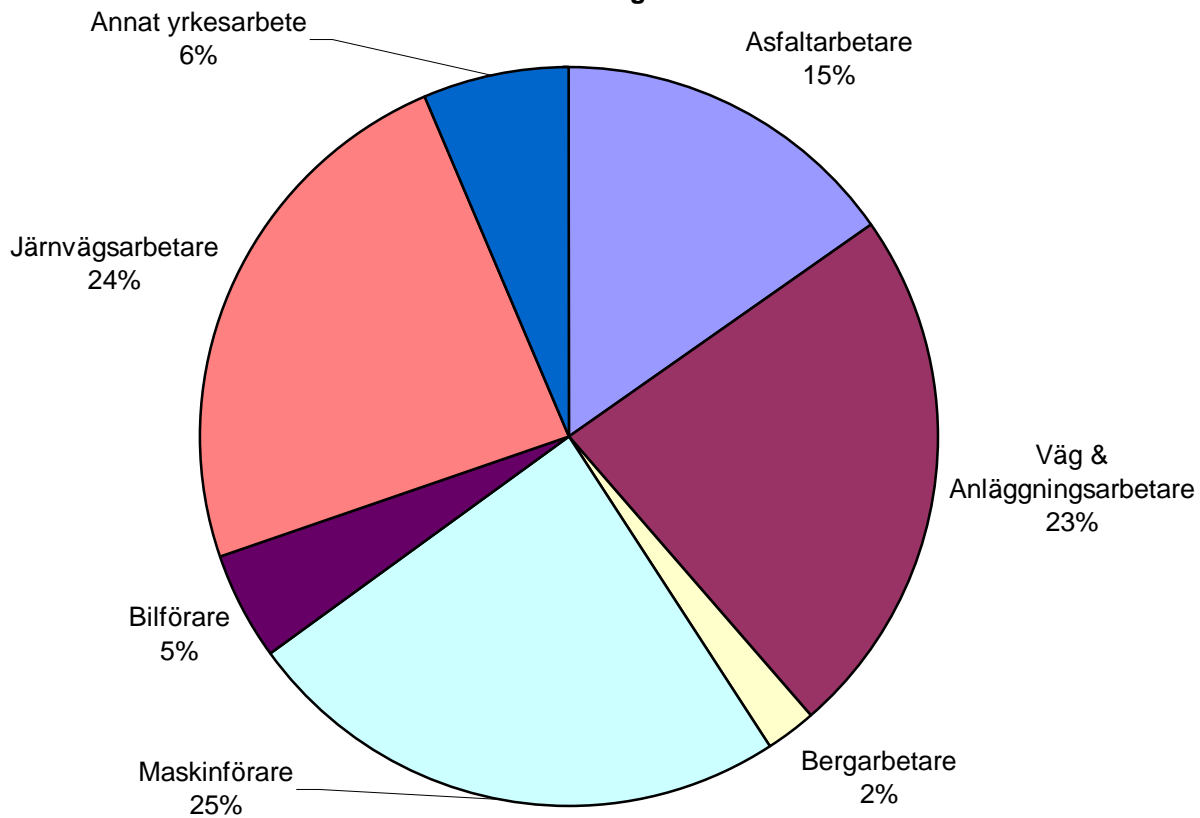
Rapport 2009-08-28

Björn-Inge Björnberg

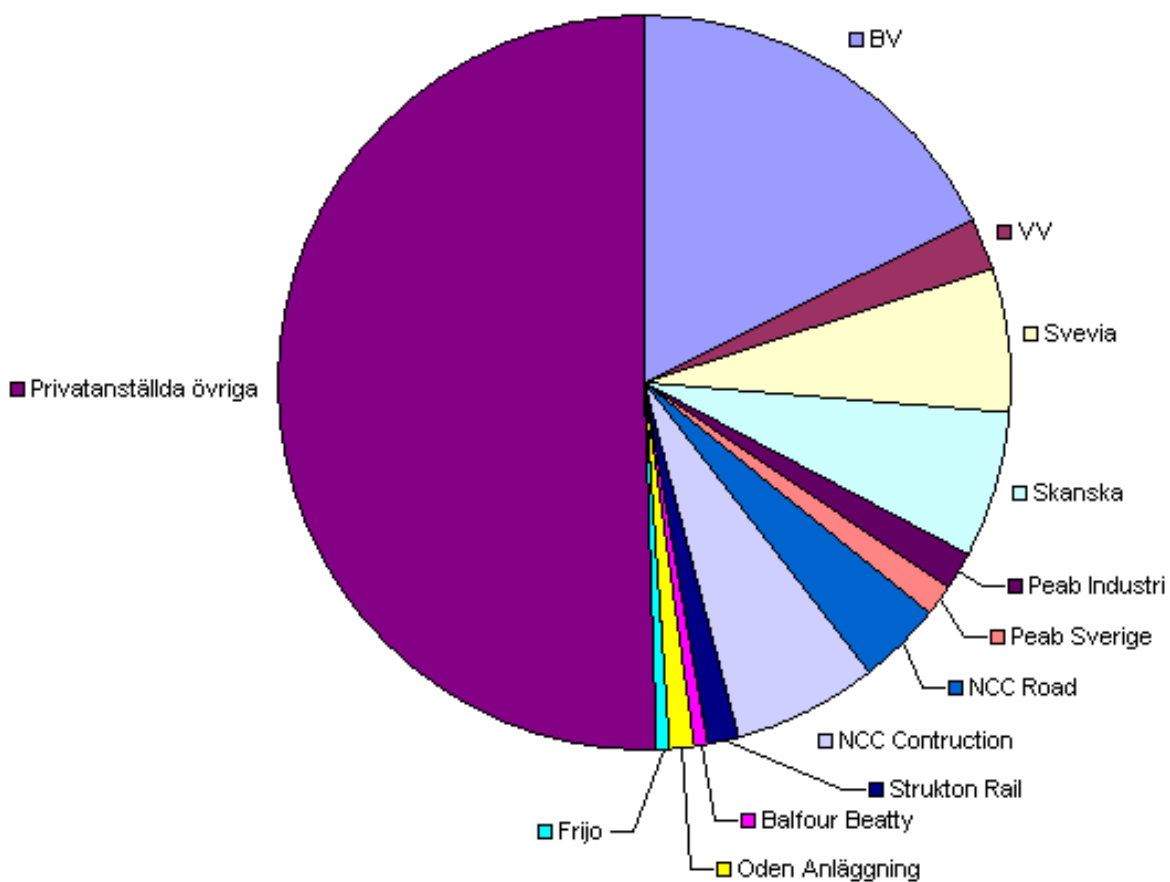
Janne Pahlstad

Yrkesområden Väg & Ban

Arbetsgivare i Väg & Ban

Risker med nattarbete inom väg & ban

- Sammanfattning -

Hälften av SEKOs 20.000 medlemmar inom väg och ban jobbar någon gång natt under ett år. Runt tusen medlemmar jobbar natt mer än en tredjedel av året. Något hundratal jobbar natt året om. Nattarbetet ökar mot bakgrund av beställarkrav framförallt från Banverket och Vägverket. De anställda oroas av de negativa konsekvenserna på hälsan av allt mer nattarbete. Frågan om tid för återhämtning vid nattarbete har varit på dagordningen många år, nu senast i avtalsrörelsen 2007.

För att få en uppfattning om hälsotillståndet och effekterna av nattarbetet inom de mest exponerade grupperna inom väg och ban genomfördes en enkätundersökning i dessa medlemsgrupper under hösten 2008. Undersökningen gjordes i ett urval av 19 företag med 1300 medlemmar. Av de svarande (420) var hälften i väg respektive järnvägsarbete.

Resultatet av enkäten visar att respekten för gällande regler som syftar till att ge den enskilde återhämtning är låg. Detta ger tydligt negativa konsekvenser på de anställdas hälsa i de grupper som ges mindre återhämtning. Vidare erbjuds bara hälften av nattarbetande möjligheten att kolla upp sin hälsa genom medicinsk kontroll.

Hur följs gällande regler?

- Endast var 6:e nattarbetande får besked i avtalad tid (14 dagar före) om arbetstidsförläggningen till natt
- Fyra av tio nattarbetande får kortare veckovila än 48 timmar
- Över hälften av de nattarbetande har varken erbjudits eller genomgått särskild hälsoundersökning

Innebär det förhöjd risk att vara nattarbetande

Var tredje (36 %) har någon av de typiska medicinska negativa effekterna av nattarbete som sömn-, mag-, tarmproblem, diabetes eller hjärt- & kärlsjukdom.

- **De med längre veckovila har lägre frekvens av diabetes och hjärt- kärlsjukdom**
 - Hos de med >84 timmar veckovila finns ingen med hjärt- kärlsjukdom. Framförallt ökad frekvens vid mindre än 36 timmars veckovila, hjärt- kärlsjukdom (9,3 %) och diabetes (2,3 %).
- **De med kortare nattarbetspass (<10 tim) jämfört med dem som har längre arbetspass...**
 - har hälften så hög frekvens av hjärt- kärlsjukdom
 - har hälften så många mag- och tarmproblem
- **De som fått varsel om arbetstidsförläggning till natt >14 dagar före...**
 - finns inga med hjärt- kärlsjukdom (övr. 4 %)
 - har 1,5 % diabetes (2,5 % vid <4 dgr)
 - har färre sömnproblem

Trots allt trivs 58 % eller tycker det är ”ok” att jobba natt

Är detta tillfredsställande?

Är detta acceptabelt och om inte, vilka åtgärder ska vidtas för att komma tillrätta med det som inte är bra.

Det som skulle skapa förutsättningar för till en bättre hälsa är:

- Besked om arbetstidsförläggningen i god tid – senast 14 dagar före
- Avtalad veckovila ska respekteras
- Inga nattarbetspass över åtta timmar
- Hälsokontroller enligt föreskrift ska efterlevas

2009-08-28

WWW.SEKO.SE

